

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Sakálovej a sudcov JUDr. Ľubora Šeba a JUDr. Edity Bakošovej, v právnej veci žalobkyne **E. S.**, bývajúcej v K., proti žalovanej **P.**, a.s., B., zastúpenej P., spol. s r.o., M., konajúcou prostredníctvom advokáta JUDr. P. P., **o ochranu osobnosti s návrhom na priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch**, vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 15 C 64/2005, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo 4. marca 2009 sp. zn. 11 Co 61/2008 rozhodol

t a k t o :

Dovolanie **z a m i e t a .**

Žalobkyni náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Žalobkyňa sa podanou žalobou o ochranu osobnosti domáhala uloženia povinnosti žalovanej uvrejniť na vlastné náklady v denníku K. ospravedlnenie za nepravdivé tvrdenia uvedené v článku uverejnenom dňa X. v denníku K. pod názvom „V.“ s podtitulkom „Č.“, konkrétne za nepravdivé, resp. pravdu skresľujúce údaje a tvrdenia, že nemala v š. dostatočnú dochádzku žiakov, že ich tam rodičia prestali prihlasovať a ich stav sa znížil tak, že š. bol na zániknutie, že mala v k. len pár, tri až päť r. detí, ktoré dokázala prilákať len na videokazety,

ktoré im púšťala v televízii, a keksíky, a žiadnu inú činnosť s nimi nevykonávala, že deti odchádzali okolo X. hod. domov, takže nemala ani naplnený pracovný čas, ani splnený pracovný úväzok, že sa snažila presviedčať rodičov r. detí, aby ich k nej dali aspoň na hodinu, že o niektorých zápisných lístkoch nevedeli ani samotní rodičia a existuje podozrenie, že boli sfalšované, že chodila ráno do k., aby sa jej počítal pracovný čas, aj keď nemala žiadne deti, že jej boli ponúknuté iné miesta na iných základných školách, ale odmietla to, že ju bývalý riaditeľ ZŠ napriek jej slabým pracovným výsledkom držal tak dlho, hoci to (zabezpečenie sponzorov) robila zvláštnym spôsobom, lebo korešpondenciu bez vedomia riaditeľa písala v jeho mene a pokračovala v tom aj za pôsobenia novej riaditeľky, a že pred deťmi nadávala na riaditeľku a k učiteľom bola neraz hrubá, ktorými tvrdeniami žalovaná veľmi intenzívne a neoprávnené zasiahla do zákonom chráneného práva na ochranu jej osobnosti, v značnej miere znížila jej dôstojnosť a vážnosť v spoločnosti, ohrozila jej možnosť riadne sa uplatniť v pracovnom procese u iného zamestnávateľa, hrubým spôsobom narušila jej rodinné a priateľské vzťahy a vážne poškodila jej občiansku česť a dobré meno, preto sa domáhala aj zaplatenia náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 50 000,- Sk a žiadala priznať náhradu trov konania.

Okresný súd Košice I rozsudkom z 3. decembra 2007 č.k. 15 C 64/2005-162 predmetnú žalobu zamietol. Účastníkom náhradu trov konania nepriznal. Svoje rozhodnutie oprel o ustanovenia §§ 11 a 13 Občianskeho zákonníka, čl. 19 ods. 1 a čl. 26 ods. 1, 2 a 4 Ústavy Slovenskej republiky a odôvodnil ho v zásade tým, že po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že uverejnením článku nedošlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobkyne, ktorý zásah ani neprivodil žalobkyni objektívne ujmu na právach chránených ustanovením § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, lebo úsudky kolektívu riaditeľky školy a jej samotnej uvedené v článku nepresiahli neprípustnú mieru a tvrdenia v ňom uvádzané, že žalobkyňa nemala v š. dostatok žiakov, že nemala naplnený pracovný čas, že o niektorých zápisných lístkoch nevedeli ani rodičia a že pred výpoveďou jej boli ponúknuté iné miesta sú pravdivé a preto v danej situácii uloženie občianskoprávnej sankcie žalovanej vo forme navrhovanej povinnosti by bolo neprípustným a protiústavným obmedzením jej práva na slobodu prejavu a sankciovanie žalovanej za realizáciu práva na slobodu prejavu nie je v danej veci nevyhnutné. Tvrdenie žalobkyne, že zverejnený článok poškodil jej vážnosť u spoluobčanov, hrubým spôsobom, narušil jej rodinné a priateľské vzťahy, vážne poškodil jej občiansku česť

a dobré meno a znížil jej dôstojnosť a vážnosť v spoločnosti, nebolo žiadnym spôsobom preukázané. O trovách konania rozhodol podľa § 150 O.s.p. s tým, že za dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré úspešnej žalovanej náhradu trov nepriznal, považoval okolnosti, ktoré viedli k súdnemu uplatneniu nároku a postoj účastníkov v konaní, prihliadajúc aj na sociálne pomery žalobkyne, ktorá môže trovy konania uhradiť len s veľkými ťažkosťami.

Krajský súd v Košiciach na odvolanie žalobkyne i žalovanej rozsudkom zo 4. marca 2009 sp. zn. 11 Co 61/2008 zmenil prvostupňový rozsudkom okrem výroku, ktorým bola zamietnutá žaloba o zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch tak, že žalovanej uložil povinnosť do 15 dní od právoplatnosti rozsudku uverejniť v denníku K. prehlásenie tohto znenia: V článku uverejnenom dňa X. v denníku K. pod názvom „V.“ s podtitulkom „Č.“ boli uvedené nepravdivé tvrdenia týkajúce sa E. S., že mala v š. len pár, tri až päť r. detí, ktoré dokázala prilákať len na videokazety, ktoré im púšťala v televízii a keksíky, a žiadnu inú činnosť s nimi nevykonávala, že deti odchádzali okolo X. hod. už odchádzali domov, takže pani S. nemala ani naplnený pracovný čas, ani splnený pracovný úväzok, že sa snažila presviedčať rodičov r. detí, aby ich k nej dali aspoň na hodinu, že o niektorých zápisných lístkoch nevedeli ani samotní rodičia detí a existuje podozrenie, že boli sfalšované, že napriek jej slabým pracovným výkonom ju bývalý riaditeľ ZŠ tak dlho držal, hoci to (zabezpečenie sponzorov) robila zvláštnym spôsobom, lebo korešpondenciu bez vedomia riaditeľa písala v jeho mene a pokračovala v tom aj za pôsobenia novej riaditeľky, a že pred deťmi nadávala na riaditeľku a aj k učiteľom bola neraz hrubá. Ľutujeme, že sme sa týmito tvrdeniami dotkli vážnosti, dôstojnosti a občianskej cti pani E. S., za čo sa jej ospravedľujeme. Potvrdil prvostupňový rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti požadovaného ospravedlnenia a zrušil prvostupňový rozsudok vo výroku, ktorým bola zamietnutá žaloba o zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, ako aj vo výroku o trovách konania, a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že súd prvého stupňa správne skúmal mieru (intenzitu) tvrdeného porušenia základného práva na ochranu osobnosti žalobkyne (jej osobnej cti a dobrej povesti) v kontexte so slobodou prejavu a právom na informácie a so zreteľom na požiadavku proporcionality uplatňovania týchto práv (a ich ochrany), avšak pri tomto posúdení neprihliadol na všetky okolnosti konkrétneho prípadu s cieľom, aby jednému z týchto ústavných práv nebola bezdôvodne daná prednosť pred právom druhým. Nemožno preto akceptovať ani jeho záver, že

uloženie občianskoprávnej sankcie žalovanej požadovaným zadosťučinením podľa § 13 Občianskeho zákonníka by bolo neprípustným a protiústavným obmedzením jej práva na slobodu prejavu. Právo na slobodu prejavu a právo novinárov poskytovať informácie o otázkach verejného záujmu je síce ústavne, ako aj medzinárodnými zmluvami garantované (čl. 26 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 10 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd), avšak nie je neobmedzené, a to ani v prípadoch, keď sa tlač zaoberá otázkami vážneho verejného záujmu. Žalovaná ako vydavateľ denníka K. dňa X. uverejnila v tomto denníku v článku s názvom „V.“ s podtitulkom „Č.“ nepravdivé informácie a tvrdenia, ako aj neprípustné hodnotiace úsudky, týkajúce sa žalobkyne, ktoré boli objektívne spôsobilé privodiť žalobkyni ujmu na chránených osobnostných právach, najmä na jej osobnej a profesionálnej cti, dobrej povesti, jej vážnosti a postavení v spoločnosti. Nepravdivé, resp. pravdu skresľujúce tvrdenia uvedené v článku, že žalobkyňa mala v školskom klube len pár, tri až päť r. detí, s ktorými nevykonávala žiadnu inú činnosť okrem sledovania televízie, že deti okolo X. hod. už odchádzali domov, takže nemala ani naplnený pracovný čas, ani splnený pracovný úväzok, že sa snažila presviedčať rodičov r. detí, aby ich k nej dali aspoň na hodinu, že o niektorých zápisných lístkoch nevedeli ani samotní rodičia detí a existuje podozrenie, že boli sfalšované, že napriek jej slabým pracovným výkonom ju bývalý riaditeľ ZŠ tak dlho držal, hoci to (zabezpečenie sponzorov) robila zvláštnym spôsobom, lebo korešpondenciu bez vedomia riaditeľa písala v jeho mene a pokračovala v tom aj za pôsobenia novej riaditeľky, a že pred deťmi nadávala na riaditeľku a aj k učiteľom bola neraz hrubá, nepochybne mali znevažujúcu (difamačnú) povahu, keďže v celkovom kontexte podávali negatívny obraz o osobe žalobkyne, jej správaní, charakterových vlastnostiach a pracovnej morálke, a teda boli objektívne spôsobilé privodiť žalobkyni ujmu na jej osobnostných právach. Okrem uvedených nepravdivých, resp. pravdu skresľujúcich tvrdení žalovaná bez potrebného overenia zverejnila v regionálnom denníku aj ničím nedoložené, a teda neprípustné hodnotiace úsudky o slabých pracovných výkonoch žalobkyne a o tom, že deti v š. dokázala prilákať len na keksíky a videokazety, ktoré im púšťala v televízii, a žiadnu inú činnosť s nimi nevykonávala. Odvolací súd poukázal na to, že neobstojí obrana žalovaného, že článok bol vyváženým a informoval čitateľov o probléme, ktorý vznikol pri činnosti š. na ZŠ P. v K. a o názoroch na vzniknutý stav, jednak z pohľadu žalobkyne a jednak z pohľadu učiteľského zboru na čele s riaditeľkou ZŠ. Aj keď v článku bol obsiahnutý aj stručný názor žalobkyne na problém zaniknutého š. na ZŠ a dôvod jej výpovede z pracovného pomeru, avšak tento jej názor, resp.

vyjadrenia neboli reakciou na difamujúce tvrdenia a neprimerané hodnotiace úsudky, ktoré sa subjektívne dotýkali jej osoby, preto tento článok nemožno považovať sa vyvážený. Odvolací súd tak dospel k záveru, že v danom prípade sú splnené všetky zákonné predpoklady zodpovednosti žalovanej podľa § 13 Občianskeho zákonníka za neoprávnený zásah do osobnostných práv žalobkyne. Pokiaľ ide o v článku publikované tvrdenia, že žalobkyňa nemala v š. dostatočnú dochádzku žiakov, že ich tam rodičia prestali prihlasovať a ich stav sa znížil natoľko, že š. bol na zániknutie, že chodila ráno do k., aby sa jej počítal pracovný čas, aj keď nemala žiadne deti a že jej boli ponúknuté pracovné miesta na iných ZŠ, ktoré odmietla – bez ohľadu na ich pravdivosť, či nepravdivosť – podľa názoru odvolacieho súdu nie sú objektívne spôsobilé pôsobiť difamačne, a to ani v celkovom kontexte článku, a preto nemohli žalobkyni privodiť žiadnu ujmu na jej osobnostných právach. V súvislosti s výrokom prvostupňového rozsudku, ktorým bola zamietnutá žaloba o zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, odvolací súd poukázal na to, že neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie ani na zmenu, lebo súd prvého stupňa vzhľadom na nesprávny právny záver o základe nároku nezisťoval existenciu negatívnych dôsledkov (dopadu) zverejnených nepravdivých difamujúcich tvrdení v nemateriálnej sfére žalobkyne, t.j. či neoprávnený zásah mal za následok poškodenie občianskej cti, dobrého mena, zníženie dôstojnosti a postavenia žalobkyne v spoločnosti v značnej miere.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu v časti výroku, ktorým zmenil rozsudok súdu prvého stupňa podala dovolanie žalovaná, navrhla ho zmeniť a žalobu zamietnuť, resp. napadnutý výrok zrušiť a konanie zastaviť a to z dôvodov podľa § 241 ods. 2 písm. a/, c/ O.s.p. Dovolateľka predovšetkým namietala, že predmetné súdne konanie je postihnuté vadou v zmysle § 237 písm. d/ O.s.p., nakoľko toto konanie sa začalo a bolo vedené v čase, keď o totožnom predmete konania, s rovnakými nárokmi žalobkyne a medzi totožnými účastníkmi bolo vedené aj súdne konanie na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 14 C 455/04. Okrem toho dovolateľka namietala, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súd spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Poukázala na to, že sporný článok bol uverejnený na základe žiadosti žalobkyne a v žiadnom prípade nemal žalobkyňu poškodiť na jej právach. Žalovaná postupovala v súlade s pravidlami novinárskej etiky v dobrej viere s cieľom poskytnúť informácie viacerých strán o predmetnej téme a preto nemôže byť za uvedené články postihnutá. Tvrdenia, za ktoré sa má ospravedlniť sú pravdivé, čo konštatoval aj prvostupňový súd. Žalobkyňa v konaní žiadnym

spôsobom, nepreukázala vznik akejkoľvek ujmy na jej právach, pretože k takejto ujme nedošlo, čo taktiež správne uviedol aj súd prvého stupňa. Okrem toho odvolaciemu súdu vytkla, že jeho rozhodnutie je aj nepreskúmateľné, pretože nie je zrejmé, z akého relevantného dôvodu súd vyvodil vznik závažnej ujmy na osobnostných právach žalobkyne a to dokonca takého vážneho, že je potrebné rozhodovať aj o náhrade nemajetkovej ujmy v peniazoch na súde prvého stupňa. Čo sa týka zrušenia výroku o zamietnutí žaloby o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je takéto rozhodnutie odvolacieho súdu nezákonné. V závere dovolania žalovaná s odkazom na konštantnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva sa zaoberá otázkou úlohy tlače v demokratickej spoločnosti.

Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu toto navrhla zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a dospel k záveru, že dovolanie žalovanej nie je dôvodné.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných vád uvedených v § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd predovšetkým otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z vád vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p., pričom nezistil existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v tomto zákonom ustanovení. Nezistil ani podmienky prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. d/ O.s.p., na ktoré poukazovala dovolateľka. Podľa uvedeného ustanovenia dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie. Žalovaná tvrdí, že v predmetnom súdnom konaní existuje neodstrániteľná prekážka konania, ktorou je prekážka litispendencie (§ 83 O.s.p.).

Litispendencia je skutočne procesnou prekážkou konania, ktorú musí súd z úradnej povinnosti odstrániť, a to bez zreteľa na to, kedy túto prekážku zistí, alebo kedy táto prekážka vznikla. V takomto prípade vždy konanie zastaví podľa § 104 ods. 1 O.s.p., pričom spravidla zastaví konanie o návrhu, ktorý bol podaný neskôr. Prekážka litispendencie môže byť odstránená napr. aj tým, že konanie bude zastavené v dôsledku späťvzatia jedného z dvoch návrhov. O takúto situáciu ide aj v danom prípade, pričom s otázkou neexistencie tejto žalovanou namietanej procesnej prekážky konania sa vysporiadal Krajský súd v Košiciach už vo svojom uznesení z 31. mája 2007 sp. zn. 5 Co 441/2006, v odôvodnení ktorého správne konštatoval, že vzhľadom na právoplatné zastavenie konania (v dôsledku späťvzatia návrhu – pozn. dovolacieho súdu) vedeného na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 14 C 455/04, už nie je dôvod na zastavenie konania podľa § 104 ods. 1 O.s.p. v prejednávanej veci. Právoplatným zastavením skôr začatého konania totiž prekážka litispendencie voči konaniu v prejednávanej veci bola odstránená a nebráni už tomu, aby sa v tomto konaní pokračovalo a bolo rozhodnuté vo veci samej.

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak nie je v dovolaní namietaná, je procesná vada, ktorá na rozdiel od vád taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, ktorej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní. Vadu tejto povahy však dovolateľka nenamietala a ani dovolací súd jej existenciu z obsahu spisu

nezistil.

Dovolateľka namieta, že zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. K nesprávne právnemu posúdeniu veci dochádza vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

V preskúmvanej veci z obsahu odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu je zrejmé, že odvolací súd (na rozdiel od súdu prvého stupňa) vychádzal z názoru, že v danom prípade sú splnené všetky zákonné predpoklady zodpovednosti žalovanej podľa § 13 Občianskeho zákonníka za neoprávnený zásah do osobnostných práv žalobkyne.

Fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy (§ 11 Občianskeho zákonníka).

Podľa § 13 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie. Pokiaľ by sa nezдалo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vznikutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Podľa článku 26 ods. 1, 2 Ústavy Slovenskej republiky sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené. Každý má právo vyjadrovať svoje názory slovom, písmom, tlačou, obrazom alebo iným spôsobom, ako aj slobodne vyhľadávať, prijímať a rozširovať idey a informácie bez ohľadu na hranice štátu. Vydávanie tlače nepodlieha povolovaciemu konaniu.

Podnikanie v odbore rozhlasu a televízie sa môže viazať na povolenie štátu. Podmienky ustanoví zákon.

Podľa článku 26 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky slobodu prejavu a právo vyhľadávať a šíriť informácie možno obmedziť zákonom, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti.

Podľa článku 10 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, každý má právo na slobodu prejavu. Toto právo zahŕňa slobodu zastávať názory a prijímať a rozširovať informácie alebo myšlienky bez zasahovania štátnych orgánov a bez ohľadu na hranice. Tento článok nebráni štátom, aby vyžadovali udeľovanie povolení rozhlasovým, televíznym alebo filmovým spoločnostiam.

Podľa článku 10 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd výkon týchto slobôd, pretože zahŕňa aj povinnosti a zodpovednosť, môže podliehať takým formalitám, podmienkam, obmedzeniam alebo sankciám, ktoré ustanovuje zákon a ktoré sú nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, územnej celistvosti, predchádzania nepokojom a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky, ochrany povesti alebo práv iných, zabránenia úniku dôverných informácií alebo zachovania autority a neustrannosti súdnej moci.

Žalobkyňa sa v konaní domáhala poskytnutia primeraného zadosťučinenia v podobe ospravedlnenia v navrhovanom znení, ako aj náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Z citovaných ustanovení §§ 11 a 13 Občianskeho zákonníka je zrejmé, že pokiaľ dôjde k zásahu do osobnostných práv určitej fyzickej osoby, môže sa táto domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov, aby boli odstránené následky týchto zásahov a ďalej sa dotknutá osoba môže domáhať, aby jej bolo poskytnuté primerané zadosťučinenie, a v prípade ak by bol zistený zásah najmä v podobe zníženia dôstojnosti alebo vážnosti v spoločnosti a sú splnené aj všetky ďalšie zákonom stanovené predpoklady (§ 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka), aby bola tejto osobe priznaná za účelom účinného zmiernenia následkov zásahu aj náhrada nemajetkovej ujmy

v peniazoch.

Vzhľadom na odlišné zákonné predpoklady pre priznanie primeraného zadosťučinenia a pre priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch sa týmito otázkami treba zaoberať samostatne.

Satisfakčná žaloba je prostriedok ochrany osobnostných práv, ktorého cieľom je dosiahnutie primeraného zadosťučinenia, resp. satisfakcie pre fyzickú osobu, ktorej osobnostné právo bolo porušené, a to so zreteľom na to, že zásah obyčajne nemožno odčiniť obnovením pôvodného stavu.

Základným predpokladom pre priznanie primeraného zadosťučinenia je skutočnosť, že došlo k zásahu, ktorý je objektívne spôsobilý privodiť dotknutej osobe ujmu na jej osobnostných právach. Pre priznanie primeraného zadosťučinenia sa teda nevyžaduje existencia následkov zásahu a postačuje už len samotná spôsobilosť privodiť ujmu na osobnostných právach.

K zásahu do osobnostných práv určitej fyzickej osoby môže dôjsť nepravdivými tvrdeniami, avšak aj takými skutkovými tvrdeniami, ktoré sú samé o sebe pravdivé, ale boli uvedené takou formou, v takých súvislostiach alebo za takých okolností, že objektívne vyvolávajú dojem pravdu skresľujúci, čím pôsobia difamačne. K zásahu do osobnostných práv môže napokon dôjsť aj prezentovaním neoprávnenej kritiky určitého správania tejto osoby.

Vychádzajúc z uvedeného, v preskúmvanej veci aj podľa názoru dovolacieho súdu skutkové tvrdenia, za ktoré odvolací súd uložil žalovanej povinnosť ospravedlniť sa, mali zrejme znevažujúcu povahu, keď v celkovom kontexte podávali negatívny obraz o osobe žalobkyne, jej správaní, charakterových vlastnostiach a pracovnej morálke. V súvislosti s posúdením otázky, či zásah bol primeraný alebo nie, teda, či v inkriminovanom článku uverejnené tvrdenie žalovanej bolo pravdivé, alebo či žalovanou uvedené hodnotiace úsudky boli primerané z hľadiska formy a obsahu a či vyplývali z pravdivých premís, dôkazné bremeno zaťažovalo žalovanú, ktorá však tieto skutočnosti vo svoj prospech nepreukázala. Preto je správny záver odvolacieho súdu, že v danom prípade žalovanou uvedené nepravdivé skutkové tvrdenia a neprimerané hodnotiace

úsudky, ktoré nie sú založené na korektných faktoch, čo spôsobuje ich neprimeranosť a vedome vyvoláva pochybnosti o dôveryhodnosti a profesionálnej a občianskej cti žalobkyne sú so zreteľom na konkrétne okolnosti prejednávanej veci spôsobilé privodiť žalobkyni ujmu na jej osobnostných právach a tak sú splnené zákonné predpoklady pre priznanie primeraného zadosťučinenia v podobe ospravedlnenia naformulovaného vo výroku rozhodnutia odvolacieho súdu.

Z vyššie uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovanej zamietol (§ 243b ods. 1 O.s.p.).

K žalovanou prezentovanému názoru v dovolaní o nezákonnosti rozhodnutia odvolacieho súdu v časti zrušenia výroku o zamietnutí žaloby o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch sa pre jeho bezpredmetnosť dovolací súd nevyjadruje.

V dovolacom konaní úspešnej žalobkyni vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalovanej, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Žalobkyňa si však náhradu týchto trov neuplatnila, preto jej náhrada trov dovolacieho konania priznaná nebola.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. januára 2011

JUDr. Eva S a k á l o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková